

CHANAKYA NEETHI - CHAPTER 12

sānandaṃ sadanaṃ sutāstu sudhiyaḥ kāntā priyālāpinī
ichChāpūrtidhanaṃ svayōṣiti ratiḥ svājñāparāḥ sēvakāḥ □
ātithyaṃ śivapūjanaṃ pratidinaṃ miṣṭānnapānaṃ grhē
sādhōḥ saṅgamupāsātē cha satataṃ dhanyō grhasthāśramaḥ □ 01 □

ārtēṣu viprēṣu dayānvitaścha
yachChraddhayā svalpamupaiti dānam □
anantapāramupaiti rājan
yaddīyatē tanna labhēddvijēbhyaḥ □ 02 □

dākṣiṇyaṃ svajanē dayā parajanē śāṭhyaṃ sadā durjanē
prītiḥ sādhujanē smayaḥ khalajanē vidvajjanē chārjavam □
śauryaṃ śatrujanē kṣamā gurujanē nārījanē dhūrtatā
itthaṃ yē puruṣā kalāsu kuśalāstēṣvēva lōkasthitiḥ □ 03 □

hastau dānavivarjitau śrutipuṭau sārasvatadrōhiṇau
nētrē sādhuvilōkanēna rahitē pādau na tīrthaṃ gatau □
anyāyārjitavittapūrṇamudaraṃ garvēṇa tuṅgaṃ śirō
rē rē jambuka muñcha muñcha sahasā nīchaṃ sunindyaṃ vapuḥ □ 04 □

yēṣāṃ śrīmadyaśōdāsutapadakamalē nāsti bhaktirnarāṇāṃ
yēṣāṃābhīrakanyāprijaguṇakathanē nānuraktā rasajñā □
yēṣāṃ śrīkrṣṇalīlālitarasakathāsādarau naiva karṇau
dhik tān dhik tān dhigētān kathayati satataṃ kīrtanasthō mṛdaṅgaḥ □ 05 □

patraṃ naiva yadā karīlaviṭapē dōṣō vasantasya kiṃ
nōlūkō'pyavalōkatē yadi divā sūryasya kiṃ dūṣaṇam □
varṣā naiva patanti chātakamukhē mēghasya kiṃ dūṣaṇam
yatpūrvaṃ vidhinā lalāṭalikhitaṃ tanmārjituṃ kaḥ kṣamaḥ □ 06 □

satsaṅgādbhavati hi sādhunā khalānāṃ
sādhūnāṃ na hi khalasaṅgataḥ khalatvam □
āmōdaṃ kusumabhavaṃ mṛdēva dhattē
mṛdgandhaṃ nahi kusumāni dhārayanti □ 07 □

sādhūnāṃ darśanaṃ puṇyaṃ tīrthabhūtā hi sādhuvaḥ □
kālēna phalatē tīrthaṃ sadyaḥ sādhusamāgamaḥ □ 08 □

viprāsmīnagarē mahānkathaya kastāladrumāṇāṃ gaṇaḥ
kō dātā rajakō dadāti vasaṇaṃ prātargṛhītvā niśi □
kō dakṣaḥ paravittadārahaṇē sarvō'pi dakṣō janaḥ
kasmājjīvasi hē sakhē viṣakṛmīnyāyēna jīvāmyaham □ 09 □

na viprapādōdakakardamāṇi
na vēdaśāstradhvanigarjitāni □
svāhāsvadhākāravivarjitāni
śmaśānatulyāni gṛhāṇi tāni □ 10 □

satyaṃ mātā pitā jñānaṃ dharmō bhrātā dayā sakhā □
śāntiḥ patnī kṣamā putraḥ ṣaḍētē mama bāndhavāḥ □ 11 □

anityāni śarīrāṇi vibhavō naiva śāśvataḥ □
nityaṃ sannihitō mṛtyuḥ kartavyō dharmasaṅgrahaḥ □ 12 □

nimantrōtsavā viprā gāvō navatrṇōtsavāḥ □
patyutsāhayutā bhāryā ahaṃ kṛṣṇacharaṇōtsavaḥ □ 13 □

mātrvatparadārēṣu paradravyēṣu lōṣṭravat □
ātmavatsarvabhūtēṣu yaḥ paśyati sa paṇḍitaḥ □ 14 □

dharmē tatparatā mukhē madhuratā dānē samutsāhatā
mitrē'vañchakatā gurau vinayatā chittē'timabhīratā □
āchārē śuchitā guṇē rasikatā śāstrēṣu vijñānatā
rūpē sundaratā śivē bhajanatā tvayyasti bhō rāghava □ 15 □

kāṣṭhaṃ kalpataruḥ sumēruchalaśchintāmaṇiḥ prastaraḥ
sūryāstīvrakaraḥ śaśī kṣayakaraḥ kṣārō hi vārāṃ nidhiḥ □
kāmō naṣṭatanurvalirditisutō nityaṃ paśuḥ kāmagau-
rnaitāṃstē tulayāmi bhō raghupatē kasyōpamā dīyatē □ 16 □

vidyā mitraṃ pravāsē cha bhāryā mitraṃ gṛhēṣu cha □
vyādhitasya uṣadhaṃ mitraṃ dharmō mitraṃ mṛtasya cha □ 17 □

vinayaṃ rājaputrēbhyaḥ paṇḍitēbhyaḥ subhāṣitam □
anṛtaṃ dyūtakārēbhyaḥ strībhyaḥ śikṣēta kaitavam □ 18 □

anālōkya vyayaṃ kartā anāthaḥ kalahapriyaḥ □
āturaḥ sarvakṣētrēṣu naraḥ śīghraṃ vinaśyati □ 19 □

nāhāraṃ chintayētprajñō dharmamēkaṃ hi chintayēt □
āhārō hi manuṣyāṇāṃ janmanā saha jāyatē □ 20 □

dhanadhānyaprayōgēṣu vidyāsaṅgrahaṇē tathā □
āhārē vyavahārē cha tyaktalajjaḥ sukhī bhavēt □ 21 □

jalabindunipātēna kramaśaḥ pūryatē ghaṭaḥ □
sa hētuḥ sarvavidyānāṃ dharmasya cha dhanasya cha □ 22 □

vayasah pariṇāmē'pi yaḥ khalaḥ khala ēva saḥ □
sampakvamapi mādhyamaṃ nōpayātīndravāruṇam □ 23 □

Sri Amritananda Natha Guruvu Garu, Amrita Nilayam, Gowravaram Village & Post, Kavali Mandal, Nellore District, Andhra Pradesh.
Phone Number: +91 9493475515 | www.amritanilayam.org